

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

COORDONAT

Ministerul Finanțelor

Budy
Dimitru BUDIANSCHI, Ministru

„*04 decembrie*” 2023

DECIZIA

Consiliului Național pentru Calificări

nr. 13 din 26 ianuarie 2023

APROBAT

Ministerul Educației și Cercetării

Preașe
Anatolie TOPALĂ, Ministru

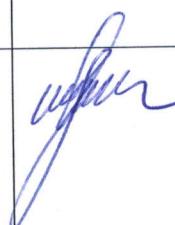
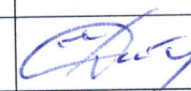

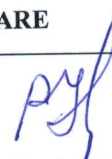
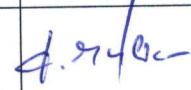

„*17*” 2023

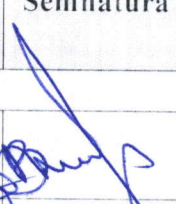
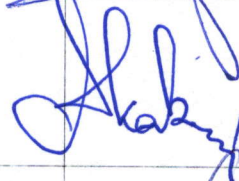

STANDARD DE CALIFICARE

DOMENIUL GENERAL DE STUDII	041 Științe economice
DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ	0412 Finanțe și bănci
PROGRAMUL DE STUDII	0412.1 Finanțe și bănci
CALIFICAREA	Licențiat în Științe economice
NIVELUL CALIFICĂRII	6 CNC

FIȘA DE VALIDARE A CONFORMITĂȚII

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
MEMBRII GRUPULUI DE LUCRU CARE AU ELABORAT STANDARDUL DE CALIFICARE					
1.	Academia de Studii Economice din Moldova, departamentul Finanțe și Asigurări, facultatea Finanțe	COBZARI Ludmila	Decană, dr. hab. în șt.ec., prof. univ.		05.12.22
2.	Academia de Studii Economice din Moldova, departamentul Finanțe și Asigurări, facultatea Finanțe	BOTNARI Nadejda	Șefă departament, dr. în șt. ec., conf. univ.		05.12.2022
3.	Universitatea de Stat din Moldova, departamentul Finanțe și Bănci, facultatea Științe Economice	GHERJAVCA Svetlana	Dr. în șt. ec., lect. univ.		05.12.22
4.	Comisia Națională a Pieței Financiare	PUI Elena	Secretară generală		05.12.22
5.	Direcția Politici fiscale și vamale, Ministerul Finanțelor	NOROC Dorel	Șef direcție		05.12.2022
COMISIA DE VALIDARE A STANDARDULUI DE CALIFICARE					
1.	Ministerul Finanțelor	PAȘINSCHI Iuri	Șef direcție Management instituțional		7.12.2022
2.	Universitatea de Stat din Moldova	MULIC Andrei	Șef departament Finanțe și Bănci, dr. în șt. ec., conf. univ.		7.12.2022
3.	Camera de Comerț Americană din Moldova	MALAIRĂU Mila	Directoare executivă		7.12.22

FIȘA DE CONSULTARE

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
PARTENERI SOCIALI*					
1.	SA „Moldovahidromaș”	BRAGA Oleg	Director financiar		06.12.22
2.	Asociația Brokerilor de Asigurare- Reasigurare: (ABAR)	CABA Anton	Președinte		06.12.22
3.	Asociația Businessului European (EBA)	RUFA Mariana	Directoare executivă		06.12.22
4.	Liga bancherilor din Moldova	URSU Dumitru	Președinte		06.12.22
5.	Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova (ACAP)	ZLATINA Natalia	Directoare executivă		06.12.22
6.	Universitatea de Stat din Moldova	HĂMURARU Maria	Decană, dr. în economie, conferențiară universitară		06.12.22

FORMULARUL CALIFICĂRII

Descrierea calificării	<p>Calificarea <i>Licențiat în Științe economice</i>, acordată la finalizarea programului <i>Finanțe și bănci</i>, nivel 6 CNC, atestă că specialistul posedă competențe în domeniul activității bancare, asigurărilor, investițiilor, fiscalității, finanțelor publice, finanțelor corporative, piețelor de capital, finanțelor personale etc. Formarea profesională în domeniul Finanțe și bănci dezvoltă rezultatele învățării necesare specialiștilor pentru a genera soluții inovative, adaptate la provocările economiei contemporane.</p> <p>Printre activitățile de bază sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - colectarea și gestionarea resurselor financiare; - organizarea și realizarea operațiunilor financiare; - tranzacționarea de valori mobiliare; - analiza performanței financiare. <p>Specialiștii/specialistele din domeniul financiar-bancar planifică și coordonează operațiunile financiare ale entității, în colaborare cu managerii de top și conducătorii altor subdiviziuni sau cu reprezentanții altor agenți economici.</p> <p>Activitatea profesională a specialiștilor din domeniul financiar-bancar include competențele profesionale specifice activităților: bancară, de asigurări, investiții, fiscalitate, finanțe publice, finanțe corporative, piețe de capital, finanțe personale etc. axate pe: modul în care: entitățile își procură și gestionează capitalurile; utilizează și aplică instrumentele financiare, fundamentează și implementează deciziile financiare în sectorul public și privat.</p>
Nivelul de calificare	6 CNC
Grup/grupuri-țintă	<ul style="list-style-type: none"> - Absolvenți de liceu, colegiu, centru de excelență; - prestatori de programe de educație și formare profesională; - angajatori; - alte părți interesate
Tipul programului de studii/formare profesională	Program de învățământ superior, ciclul I
Forma de organizare a studiilor	<ul style="list-style-type: none"> - cu frecvență - cu frecvență redusă - la distanță
Durata și volumul studiilor	<ul style="list-style-type: none"> - 3 ani - 180 de credite de studii <p>În cazul învățământului cu frecvență redusă (care durează cu un an mai mult decât studiile la forma de învățământ cu frecvență).</p>
Condiții de acces	<p><i>Nivelul minim necesar de studii:</i> studii liceale.</p> <p><i>Acte de studii pentru acces:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diplomă de bacalaureat; - Diplomă de studii profesionale; - Alt act de studii echivalent, recunoscut de autoritatea competentă.
Stagii de practică	<p>Tipurile stagiilor de practică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de specialitate (inițiere, în producție); - practica de cercetare (de licență). <p>Stagiile de practică vor include 10-12% din numărul total de credite de studii atribuit programului de studii.</p>

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Approbat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

Actul de studii, titlul/calificarea atribuită	<ul style="list-style-type: none"> - Diplomă de studii superioare de licență și Supliment descriptiv conform Europass; - Titlul: Licențiat în Științe economice https://mecc.gov.md/sites/default/files/corelarea_titluri_licenta-master-doctor.pdf
Dezvoltare profesională/proiectarea carierei	<p>Continuarea studiilor la ciclul II, studii superioare de master (nivel 7 CNC) la un program din domeniul profesional de studii.</p> <p>Formarea profesională continuă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) programe de perfecționare/specializare, cu durată 150-900 ore/5-30 credite de studii; b) programe de recalificare profesională conexe specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durată de 1800-3600 ore/60-120 de credite de studii.
Oportunități de angajare în câmpul muncii	<p>241214 Consultant/consultantă în domeniul financiar și al investițiilor</p> <p>241241 Specialist/specialistă în piața de capital</p> <p>331107 Broker în domeniul financiar și bancar</p> <p>335203 Specialist/specialistă în problemele percepției fiscale</p>
Cerințe legale speciale	<p>Apt de muncă din punct de vedere fizic și psihic.</p> <p>Pentru persoanele cu necesități speciale pot fi prevăzute mai multe activități de studiu și cercetare la distanță.</p>

LISTA OCUPAȚILOR TIPICE

Programul de studii	Ocupații tipice ¹ conform CORM (006-2021)	Ocupații tipice conform ESCO 08 ²	Ocupații tipice conform ISCO-08 ³	Alte clasificări relevante CAEM/ISIC
0412.1 Finanțe și bănci	241212 Consultant financiar-bancar/consultantă financiară-bancară 241213 Consultant fiscal/consultantă fiscală 241214 Consultant/consultantă în domeniul financiar și al investițiilor 241215 Consultant/consultantă plasamente valori mobiliare 241216 Consultant/consultantă sector nebanca 241219 Evaluator/evaluatoare în domeniul financiar și al investițiilor 241227 Inspector/inspectoare în domeniul financiar și al investițiilor 241234 Specialist/specialistă în asigurări 241237 Specialist/specialistă în domeniul bancar/nebanca 241241 Specialist/specialistă în piața de capital 243111 Specialist/specialistă în prețuri 263107 Economist/economistă 331103 Agent/agentă în domeniul financiar și bancar 331107 Broker în domeniul financiar și bancar 331501 Evaluator imobiliar/evaluatoare imobiliară 331503 Evaluator/evaluatoare în asigurări 335203 Specialist/specialistă în problemele perceperii fiscale 335302 Inspector/inspectoare în domeniul asigurărilor sociale	2412.1 Evaluator de afaceri 2412.2 Ofițer bancar persoane juridice 2412.4 Planificator financiar 2412.8 Ofițer administrare portofoliu individual 2412.11 Investitor capital de risc 2431.14 Specialist prețuri/specialistă prețuri 2631.2 Economist/economistă 3311.2 Intermediar servicii financiare 3311.3 Agent instrumente financiare 3315.4 Inspectori antifraudă în asigurări 3315.5 Evaluator de daune 3315.7 Evaluator imobiliar 3315.8 Analist imobiliar 3352.1 Ofițer control fiscal 3352.2 Inspector taxe și impozite/inspectoare impozite și taxe 3353.1 Inspector asigurări sociale	2412 Specialiști consultanți în domeniul financiar și al investițiilor 2631 Economiști 3311 Agenți și brokeri în domeniul financiar și bancar 3315 Evaluatori asigurări 3352 Inspectori fiscali 3353 Inspectori de asigurări sociale	ACTIVITĂȚI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI 64.11 Activități ale Băncii Naționale (centrale) 64.19 Alte activități de intermediari monetare 64.30 Fonduri mutuale și alte entități financiare similare 64.91 Leasing financiar 64.92 Alte activități de creditare 64.99 Alte intermediari financiare n.c.a. 65.11 Activități de asigurări de viață 65.12 Alte activități de asigurări (exceptând asigurările de viață) 65.20 Activități de reasigurare 65.30 Activități ale fondurilor de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale 66.11 Administrarea piețelor financiare 66.12 Activități de intermediere (brokeraj) a tranzacțiilor financiare 66.19 Activități auxiliare intermediarilor financiare, exclusiv activități de asigurări și fonduri de pensii de evaluare a riscului de asigurare și a pagubelor 66.21 Activități de evaluare a riscului de asigurare și a pagubelor

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

COMPETENȚE RELEVANTE CALIFICĂRII¹

COMPETENȚE TRANSVERSALE (CT)²	<p>CT 1. Dezvoltarea personală și profesională</p> <p>CT 2. Comunicarea și colaborarea în echipă</p> <p>CT 3. Deținerea competențelor digitale</p> <p>CT 4. Managementul timpului și autodisciplină</p> <p>CT 5. Promovarea principiilor de economie verde/economie circulară /sustenabilitate.</p> <p>CT 6. Îndeplinirea sarcinilor stabilite în mod autonom și responsabil</p> <p>CT 7. Adaptarea, flexibilitatea și reziliența la schimbările mediului economic</p> <p>CT 8. Evaluarea activităților și adoptarea deciziilor</p>
COMPETENȚE GENERALE (sectoriale/transsectoriale) (CG)³	<p>CG 1. Utilizarea cunoștințelor-fundamentale de teorie economică în domeniul financiar-bancar</p> <p>CG 2. Aplicarea principiilor, teoriilor, metodelor și instrumentelor necesare pentru analiza și desfășurarea activităților economice</p> <p>CG 3. Colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor</p> <p>CG 4. Utilizarea software și a sistemelor de calcul și operare a datelor specifice domeniului financiar-bancar</p>
COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)⁴	<p>CP 1. Aplicarea cadrului normativ din domeniul financiar-bancar și domeniile conexe</p> <p>CP 2. Evaluarea și interpretarea rezultatelor în domeniul financiar-bancar</p> <p>CP 3. Identificarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor în domeniul financiar-bancar</p> <p>CP 4. Aplicarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor</p> <p>CP 5. Determinarea indicatorilor de evaluare a situației economico-financiare</p> <p>CP 6. Validarea rezultatelor și luarea deciziilor</p> <p>CP 7. Utilizarea rezultatelor diagnosticului financiar</p>

**TRANSPUNEREA COMPETENȚELOR
DIN STANDARDUL OCUPAȚIONAL/STANDARDUL DE COMPETENȚĂ ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII¹**

ARIA DE COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ <i>(etape, faze a prestării serviciului)</i>	Competențe conform standardului ocupațional/ standardului de competență	Rezultate ale învățării <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:</i>	Module/discipline ce conduc la formarea de competențe profesionale
ANALIZA, SINTEZA ȘI EVALUAREA ACTIVITĂȚII ÎN DOMENIUL FINANCIAR- BANCAR	CG₃ . Colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. aplica metode și criterii de colectare și interpretare a informației; 2. interpreta date în vederea identificării problemelor și formulării concluziilor; 	Discipline din domeniul: Matematică economică Informatică Limba străină Finanțe publice Statistica Econometrie Contabilitate Fiscalitate Finanțe corporative Activitate bancară Investiții și piețe de capital Asigurări
	CG₄ . Utilizarea software și a sistemelor de calcul și operare a datelor specifice domeniului financiar-bancar	<ol style="list-style-type: none"> 3. utiliza sisteme de calcul și operare a datelor, inclusiv software pentru minimizarea efortului uman și creșterea vitezei de execuție a prelucrărilor; 	Informatică economică Statistică Econometrie
	CP₁ . Aplicarea cadrului normativ din domeniul financiar-bancar și domeniile conexe	<ol style="list-style-type: none"> 4. aplica cadrul normativ, strategiile și politicile naționale și internaționale din domeniul financiar-bancar pentru soluționarea studiilor de caz propuse; 	Discipline din domeniul: Limba străină Teorie economică Finanțe publice Finanțe corporative Economie mondială și integrare europeană Asigurări Contabilitate Investiții și piețe de capital Fiscalitate Politologie Activitate bancară Prețuri și tarife

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

			Relații valutare-financiare internaționale Drept Corespondență economică
	CP₂ . Evaluarea și interpretarea rezultatelor în domeniul financiar-bancar	5. analiza situațiile financiare, aplicând metode de diagnostic, inclusiv cu aplicarea TIC;	Discipline din domeniul: Informatică Finanțe corporative Investiții și piețe de capital Activitate bancară
	CP₃ . Identificarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor în domeniul financiar-bancar	6. identifica resursele financiare, în vederea stabilirii structurii optime de finanțare; 7. utiliza metode și politici de gestiune a resurselor financiare în scopul optimizării structurii lor;	Discipline din domeniul: Finanțe publice Finanțe corporative Asigurări Investiții și piețe de capital Prețuri și tarife Management Fiscalitate Activitate bancară
GESTIUNEA RESURSELOR (informaționale, materiale, financiare)	CP₄ . Aplicarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor	8. aplica metode, politici și strategii de gestiune a resurselor informaționale, materiale, financiare în vederea sporirii performanțelor;	Discipline din domeniul: Finanțe publice Fiscalitate Investiții și piețe de capital Prețuri și tarife Finanțe corporative Marketing Management Activitate bancară
GESTIUNEA ACTIVITĂȚII ECONOMICO – FINANCIARE	CP₅ . Determinarea indicatorilor de evaluare a situației economico-financiare	9. estima rezultatele activității economico – financiare prin prisma indicatorilor economico-financiarilor;	Discipline din domeniul: Teorie economică Matematica economică Informatica Statistică Econometrie Finanțe publice Asigurări Investiții și piețe de capital Activitate bancară Prețuri și tarife Fiscalitate

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

	CP₆. Validarea rezultatelor și luarea deciziilor	10. interpreta rezultatele analizei în scopul fundamentării deciziilor financiare;	Finanțe corporative Discipline din domeniul: Informatica Arta comunicării și etica profesională Finanțe publice Asigurări Investiții și piețe de capital Fiscalitate Prețuri și tarife Finanțe corporative Correspondența economică Activitate bancară Management
PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII FINANCIARE	CP₇. Utilizarea rezultatelor diagnosticului financiar	11. planifica resursele prin prisma indicatorilor financiari, utilizând instrumente digitale.	Discipline din domeniul: Matematica economică Econometrie Informatica Finanțe publice Asigurări Investiții și piețe de capital Activitate bancară Finanțe corporative Marketing Management

**DETALIEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII, CORESPUNZĂTOR COMPETENȚELOR PROFESIONALE,
ÎN TERMENI DE CUNOȘTINȚE, APTITUDINI, RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE
ȘI STABILIREA NIVELULUI MINIM DE COMPETENȚĂ NECESAR DE ATINS/DEMONSTRAT**

COMPETENȚA GENERALĂ/PROFESIONALĂ (CG/CP _{1-N})			NIVELUL MINIM DE COMPETENȚĂ NECESAR DE ATINS/DEMONSTRAT
REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII (1-N)			
CUNOȘTINȚE (K)	APTITUDINI (S)	RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE (RA)	
1	2	3	4
<p align="center">Rezultatele învățării, nivel 6 CNC, conform descriptorilor de definire a nivelurilor https://europa.eu/europass/system/files/2020-05/Legal%20text-RO.pdf Anexa 2</p>			
Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor.	Aptitudini avansate, care denotă control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat.	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor.	
CG₃. Colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor			
Rezultatul învățării 1. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate aplica metode și criterii de colectare și interpretare a informației.			
K₁ . Arhitectura sistemului informațional financiar-bancar K₂ . Surse de date pentru crearea sistemului informațional financiar K₃ . Metode și criterii de selectare și interpretare a datelor K₄ . Instrumente TIC	S₁ . Identifică necesarul de informații. S₂ . Selectează date conforme standardelor de calitate. S₃ . Aplică metode de prelucrare a datelor în realizarea activității profesionale.	Absolventul selectează și prelucrează în mod autonom date necesare sistemului informațional financiar-bancar.	Absolventul aplică 1-2 metode de colectare a datelor și utilizează instrumente TIC în prelucrarea acestora.

Rezultatul învățării 2. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate interpreta date în vederea identificării problemelor și formulării concluziilor.			
K₁. Relațiile de cauzalitate dintre fenomenul analizat și factorii de influență	S₁. Identifică probleme cu care se confruntă entitatea, în baza datelor statistice și financiare. S₂. Identifică măsuri de reducere a efectelor negative a diferitor factori de influență asupra proceselor financiar-bancare.	Absolventul aplică în mod autonom metode de identificare a problemelor, argumentând scenarii de realizare a obiectivelor stabilite.	Absolventul: identifică min 2-3 probleme cu care se confruntă entitatea, factorii care le-a generat și propune soluții de redresare a situației.
CG4. Utilizarea software și a sistemelor de calcul și operare a datelor specifice domeniului financiar-bancar			
Rezultatul învățării 3. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate utiliza sisteme de calcul și operare a datelor, inclusiv software pentru minimizarea efortului uman și creșterea vitezei de execuție a prelucrărilor.			
K₁. MS Excel - mediu universal de procesare a datelor K₂. Calcule. Formule, funcții standard și clasificarea lor K₃. Liste date în mediul MS Excel. K₄. Sisteme de gestiune a bazelor de date (SGBD). SGBD MS Access ș.a.	S₁. Operează cu procesorul de tabele MS Excel și efectuează operații de bază cu obiectele MS Excel. S₂. Efectuează calcule în MS Excel și utilizează formulele și funcțiile standard. S₃. Procesează, sortează și filtrează date și aplică instrumente de asistare a deciziei. S₄. Creează tabele în MS Access. S₅. Accesează date stocate în tabelele unei BD, sortează, filtrează și interoghează datele. S₆. Prezintă informația stocată într-o BD relațională, folosind diverse formulare și rapoarte.	Absolventul autonom selectează și utilizează sisteme de calcul și operare a datelor și interpretează rezultatele obținute.	Absolventul efectuează calcule în MS Excel, utilizând formule și funcții standarde.
CP1. Aplicarea cadrului normativ din domeniul financiar-bancar și domeniile conexe			
Rezultatul învățării 4. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate aplica cadrul normativ, strategiile și politicile naționale și internaționale din domeniul financiar-bancar pentru soluționarea studiilor de caz propuse.			
K₁. Legislația națională și internațională în domeniul financiar-bancar	S₁. Aplică legislația națională și internațională în domeniul financiar-bancar. S₂. Realizează o analiză comparativă a cadrului legal național și internațional. S₃. Selectează normele legale pentru o situație concretă.	Absolventul autonom aplică prevederile cadrului legal în realizarea funcției exercitate.	Absolventul identifică cel puțin 3 acorduri internaționale din domeniul financiar-bancar aplicându-le la solutionarea unor probleme concrete
CP 2. Evaluarea și interpretarea rezultatelor în domeniul financiar-bancar			
Rezultatul învățării 5. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate analiza situațiile financiare, aplicând metode de diagnostic, inclusiv cu aplicarea			

TIC.			
K₁. Conținutul situațiilor financiare K₂. Metode de analiză a situațiilor financiare K₃. Microsoft Office și softurile cu aplicație în domeniu	S₁. Identifică documentele financiar-contabile aferente exercitării funcției profesionale. S₂. Realizează o analiză cantitativă a informațiilor care vor influența rezultatele finale, aplicând metodele de analiză financiară.	Absolventul demonstrează capacitatea de a analiza situațiile financiare și este responsabil de calitatea informațiilor furnizate.	Absolventul aplică 2 metode de analiză a datelor cu utilizarea Excel.
CP 3. Identificarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor în domeniul financiar-bancar			
Rezultatul învățării 6. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate identifica resursele financiare, în vederea stabilirii structurii optime de finanțare.			
K₁. Sursele de proveniență a resurselor K₂. Metode de evaluare a structurii financiare	S₁. Analizează informații financiare pentru a elabora previziuni și a adopta decizii. S₂. Monitorizează evoluțiile pe piața financiară. S₃. Identifică oportunități de finanțare.	Absolventul autonom evaluează sursele de formare a resurselor.	Absolventul: - Identifică cel puțin 2-3 oportunități de finanțare pentru dezvoltarea afacerii - aplică metodele de analiză a structurii financiare
Rezultatul învățării 7. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate utiliza metode și politici de gestiune a resurselor financiare în scopul optimizării structurii lor.			
K₁. Metode și criterii de analiză a structurii capitalului a resurselor. K₂. Structura optimă a capitalului.	S₁. Aplică indicatori de evaluare a structurii capitalului. S₂. Implementează măsuri de eficientizare și optimizare a structurii financiare.	Absolventul: - autonom identifică metode și politici de gestiune a resurselor și este responsabil de implementarea măsurilor de optimizare a resurselor, de monitorizarea și evaluare a rezultatelor.	Absolventul: aplică metoda indicatorilor în identificarea structurii financiare optime.
CP 4. Aplicarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor			
Rezultatul învățării 8. Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate aplica metode, politici și strategii de gestiune a resurselor informaționale, materiale, financiare în vederea sporirii performanțelor.			
K₁. Metode și politici de gestiune a resurselor K₂. Instrumente și strategii de gestiune a resurselor	S₁. Aplică instrumente și strategii de gestiune a resurselor. S₂. Analizează și propune modificări în politicile și strategiile de gestiune a resurselor. S₃. Întocmește note informative, rapoarte și propuneri în vederea realizării planurilor de	Absolventul autonom aplică instrumente și strategii și este responsabil de monitorizarea utilizării eficiente a resurselor.	Absolventul: - aplică 2-3 metode și tehnici de gestiune a resurselor

	acțiuni.		
CP 5. Determinarea indicatorilor de evaluare a situației economico-financiare			
Rezultatul învățării 9. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate estima rezultatele activității economico-financiare prin prisma indicatorilor economico-financiar.</i>			
K₁. Instrumente de evaluare K₂. Sistemul indicatorilor financiar K₃. Conținutul situațiilor financiare și corelația dintre diferite rapoarte financiare	S₁. Selectează indicatorii economico-financiar. S₂. Analizează date economice folosind metode matematice, teoria economică, tehnici statistice etc în vederea interpretării situației economico-financiare. S₃. Stabilește tendințe și abateri de la norme ale indicatorilor economico-financiar.	Absolventul autonom evaluează rezultatele activității în vederea formulării concluziilor.	Absolventul: aplică 2-3 grupe de indicatori de evaluare a rezultatelor economico-financiare.
CP 6. Validarea rezultatelor și luarea deciziilor			
Rezultatul învățării 10. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate interpreta rezultatele analizei în scopul fundamentării deciziilor financiare.</i>			
K₁. Conținutul economic a indicatorilor financiar K₂. Politici financiare K₃. Riscuri financiare	S₁. Analizează rezultatele activității economico-financiare în scopul fundamentării deciziilor financiare. S₂. Propune soluții privind îmbunătățirea situației financiare. S₃. Aplică sisteme informaționale pentru prelucrarea și interpretarea datelor. S₄. Compară rezultatele obținute cu estimările realizate.	Absolventul: - autonom interpretează interdependența dintre indicatori și rezultate; - este responsabil pentru implementarea rezultatelor analizei în fundamentarea deciziilor.	Absolventul - interpretează rezultatele, formulează concluzii și propune 2-3 soluții de îmbunătățire a situației financiare.
CP 7. Utilizarea rezultatelor diagnosticului financiar			
Rezultatul învățării 11. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate planifica resursele prin prisma indicatorilor financiar, utilizând instrumente digitale.</i>			
K₁. Diagnostic economico-financiar K₂. Metode și instrumente de planificare	S₁. Decide asupra metodelor de previziune financiară. S₂. Aplică corect instrumentele de planificare. S₃. Identifică riscurile în procesul de planificare financiară. S₄. Valorifică rezultatele diagnosticului în planificarea financiară.	Absolventul autonom selectează metodele de planificare și este implicat în de elaborarea planului financiar.	Absolventul: aplică 1-2 metode de estimare a necesarului de resurse financiare.

**CERINȚE ȘI CRITERII DE EVALUARE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN
VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII**

1. CERINȚE GENERALE

Nr. crt.	CERINȚE	DESCRIPTORI
1.	Condiții de admitere pentru evaluarea finală	Realizarea integrală a planului de învățământ.
2.	Forma de evaluare finală	Susținerea examenului (-elor) și/sau tezei/proiectului de licență.
3.	Condiții organizatorice de realizare a evaluării finale și certificării calificării	<p>Examenul de licență include: susținerea tezei de licență și, la decizia instituției, proba teoretică scrisă/orală.</p> <p>Teza de licență se admite spre susținere publică după acceptul conducătorului, consemnat în aviz. În baza Ordinului rectorului instituției se instituie Comisia de licență. Susținerea publică se organizează sub forma unui examen oral cu următoarele etape:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentarea rezultatelor cercetării de către student; – sesiunea de întrebări-răspunsuri pe marginea tezei examinate; – evaluarea tezei conform criteriilor din Fișa de evaluare a tezei de licență; – consemnarea deciziei Comisiei de Licență în procesul verbal. <p>Prin proba teoretică a examenului de licență se evaluează nivelul de realizare a finalităților de studii, precum și competențele generice și specifice dobândite de către absolvenți pe parcursul studiilor.</p>
4.	Cerințe generale față de modalitatea de evaluare și instrumentele utilizate în procesul de evaluare	<p>La susținerea publică sunt admise tezele/proiectele care au îndeplinit criteriile verificării la plagiat.</p> <p>Criteriile de evaluare a proiectului/ tezei de licență sunt: conținutul, forma prezentării lucrării, susținerea proiectului/tezei de licență, prezentarea cercetării, utilizarea mijloacelor tehnice, discuțiile la subiect.</p> <p>Activitatea Comisiei de licență este consemnată în procese-verbale, care fixează cum a fost apreciat absolventul la susținerea probei respective sau la susținerea proiectului/tezei de licență, întrebările suplimentare, opinia separată a unor membri ai comisiei la insistența acestora.</p>
5.	Cerințe generale față de evaluatori	<p>În componența Comisiei de licență sunt incluse persoane cu titlu științific și titlu științifico-didactic de la departamentele/catedrele de specialitate din cadrul instituției organizatoare/din alte instituții de învățământ superior. Se permite includerea în componența Comisiei de licență a unui specialist practician de înaltă calificare, cu experiență bogată și autoritate profesională.</p> <p>În calitate de președinte al comisiei de licență, conform cadrului normativ în vigoare, sunt desemnați specialiști în domeniul respectiv (profesori universitari, conferențieri universitari, cercetători științifici, deținători ai titlurilor onorifice, specialiști practicieni de înaltă calificare), care nu activează în cadrul instituției vizate.</p>
6.	Cerințe normative privind certificarea calificării	<p>Susținerea cu succes a examenului de licență și/sau tezei/proiectului de licență.</p> <p>Consemnarea deciziei Comisiei de Licență în procesul-verbal.</p>

2. FORMELE DE EVALUARE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII

Studiile superioare de licență, ciclul I, se finalizează cu susținerea examenului și/sau tezei/proiectului de licență.

Rezultatele învățării evaluate prin probele Examenului de licență/Proiect/Teza de licență

Prin probă teoretică a Examenului de licență/ Proiect/Teza de licență, se vor evalua următoarele rezultate ale învățării:

Nr. crt.	Rezultate ale învățării <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:</i>
1.	aplica metode și criterii de colectare și interpretare a informației;
2.	interpreta date în vederea identificării problemelor și formulării concluziilor;
3.	utiliza sisteme de calcul și operare a datelor, inclusiv software pentru minimizarea efortului uman și creșterea vitezei de execuție a prelucrărilor;
4.	aplica cadrul normativ, strategiile și politicile naționale și internaționale din domeniul financiar-bancar pentru soluționarea studiilor de caz propuse;
5.	analiza situațiile financiare, aplicând metode de diagnostic, inclusiv cu aplicarea TIC;
6.	identifica resursele financiare, în vederea stabilirii structurii optime de finanțare;
7.	utiliza metode și politici de gestiune a resurselor financiare în scopul optimizării structurii lor;
8.	aplica metode, politici și strategii de gestiune a resurselor informaționale, materiale, financiare în vederea sporirii performanțelor;
9.	estima rezultatele activității economico – financiare prin prisma indicatorilor economico-financiari;
10.	interpreta rezultatele analizei în scopul fundamentării deciziilor financiare;
11.	planifica resursele prin prisma indicatorilor financiari, utilizând instrumente digitale.

În contextul autonomiei universitare, responsabilitatea pentru elaborarea itemilor/subiectelor pentru teste/bilete revine departamentului/catedrei care gestionează programul de studii superioare de licență. Conținutul biletelor/testelor se elaborează în baza subiectelor pentru probele Examenului de licență făcute publice în modul stabilit de legislația în vigoare.

Tematica tezelor de licență este elaborată la departamentul/catedra de specialitate, aprobată de Consiliul facultății și făcută publică în termenele stabilite de regulamentele instituționale.

3. CRITERIILE DE EVALUARE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ȘI DESCRIPTORII DE NOTE

Descriptorii de note sunt aplicați pentru stabilirea nivelului rezultatelor învățării demonstrate de către candidat prin teza de licență. Descriptorii de nivel se utilizează de către Comisia de Licență în procesul de evaluare.

Nota finală la teza de licență se va calcula ținând cont de ponderea fiecărui criteriu de evaluare, specificate în tabelul de mai jos.

Criterii de evaluare	Descriptori				Ponderea criteriului de evaluare în nota finală alocată
	Nivel maxim (nota 10.00-9.00)	Nivel mediu (nota 8,99-7,00)	Nivel minim (nota 6.99-5.00)	Nivel insuficient (nota <5,00)	
1	2	3	4	5	6
PREZENTAREA TEZEI					
Conținutul tezei și limbajul răspunsului	- Prezentarea este foarte bine/ bine structurată. - Subiectul este expus într-un limbaj de specialitate exact și vast, corespunzător conținutului.	- Prezentarea în general, este structurată clar. - Subiectul este expus cu utilizarea termenilor de specialitate, dar limitat.	- Prezentare parțial structurată. - Informația expusă într-un limbaj de specialitate acceptabil, corespunzător subiectului.	- Prezentarea este nestructurată, nu corespunde subiectului.	0,1
Gradul de înțelegere a problematicii lucrării	- Cunoaște și abordează problemele principale stabilite.	- Cunoaște și abordează problemele principale stabilite.	- Cunoaște și abordează problemele principale stabilite.	- Nu cunoaște și/sau nu abordează problemele principale stabilite.	0,1
Conținutul expus de candidat	- Cuprinde mai mult decât cerințele minime de informație specificate în materialele care însoțesc instrumentul de evaluare. - Prezintă un raționament totalmente convingător pentru comentariile făcute cu privire la subiect/sarcină. - Oferă o serie de	- Cuprinde toate cerințele minime de informație specificate în materialele care însoțesc instrumentul de evaluare. - Prezintă un raționament convingător pentru comentariile făcute cu privire la	- Satisface cerințele minime de informație specificate în materialele care însoțesc instrumentul de evaluare. - Prezintă un raționament adecvat pentru comentariile făcute cu privire la subiect/sarcină.	- Nu satisface cerințele minime de informație specificate în materialele care însoțesc instrumentul de evaluare. - Nu oferă exemple corespunzătoare	0,1

	exemple relevante pentru ilustrarea comentariilor făcute.	subiect/sarcină. - Oferă exemple corespunzătoare pentru ilustrarea comentariilor făcute.	- Oferă exemple parțial potrivite pentru ilustrarea comentariilor făcute.	pentru ilustrarea comentariilor făcute, creează confuzii. -	
PARTEA APLICATIVĂ A TEZEI					
Complexitate a analizei calitative și cantitative	- Prelucrarea datelor corespunde în totalitate obiectivelor și esenței temei tezei de licență. - Rezultatele obținute permit formularea concluziilor și recomandărilor.	- Prelucrarea datelor corespunde în general obiectivelor și esenței temei tezei de licență. - Rezultatele obținute permit parțial formularea concluziilor și recomandărilor.	- Prelucrarea datelor corespunde parțial obiectivelor și esenței temei tezei de licență. - Rezultatele obținute permit parțial formularea concluziilor și recomandărilor.	- Analiza realizată nu corespunde obiectivelor și esenței temei tezei de licență. - Rezultatele obținute nu se regăsesc în concluzii și recomandări.	0,2
MEMORIUL EXPLICATIV					
Actualitatea temei tezei de licență	- Tema tezei corelează totalmente cu tendințele și necesitățile din domeniul financiar-bancar.	- Tema tezei corelează în temei cu tendințele și necesitățile din domeniul financiar-bancar.	- Tema tezei corelează parțial cu tendințele și necesitățile din domeniul financiar-bancar.	- Tema tezei nu corelează cu tendințele și necesitățile din domeniul financiar-bancar.	0,15
Calitatea analizei teoretice	- Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este bună.	- Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este suficient de bună.	- Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este generală, fără aspecte concrete.	- Procesarea și analiza teoretică prezentată denotă lipsă de implicare critică, interpretativă a autorului.	0,15
Calitatea concluziilor și recomandărilor	- Concluziile sunt concludente și expuse clar.	- Concluziile sunt expuse bine, dar lipsește legătura dintre	- Concluziile sunt expuse generalizat, fără referință la rezultatele	- Concluziile lipsesc sau sunt expuse fără	0,15

		compartimente.	obținute.	referință la rezultatele obținute.	
Calitatea surselor bibliografice	- Sursele și referințele bibliografice sunt actuale și acoperă total aspectele studiate.	- Sursele și referințele bibliografice sunt actuale și acoperă parțial aspectele studiate.	- Sursele și referințele bibliografice sunt actuale și nu acoperă în totalitate aspectele studiate.	- Sursele și referințele bibliografice nu sunt actuale și nu acoperă aspectele studiate.	0,05

4. STABILIREA NIVELULUI MINIM DE COMPETENȚĂ

Proba teoretică a Examenului de licență

Testul de evaluare finală/biletele de examinare vor fi elaborate în baza rezultatelor învățării stipulate în prezentul standard, precum și în baza Curriculum-ului universitar, prezentând în mod obligatoriu baremul de notare. Candidații trebuie să acumuleze minim 40% din punctajul prevăzut de barem.

Proba de susținere a proiectului / tezei de licență

Lista temelor pentru tezele de licență este elaborată de catedra / departamentul de profil și este anunțată studenților. Fiecare Instituție de învățământ Superior elaborează un Ghid instituțional unde reflectă etapele de elaborare și susținere a tezei de licență, de rând cu criteriile de evaluare a rezultatelor învățării în vederea atribuirii calificării, candidații urmând să acumuleze minim 40% din punctajul prevăzut de barem.

5. STABILIREA NECESARULUI MINIM DE RESURSE PENTRU EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII.

Pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea atribuirii calificării, sunt necesare:

- **resurse umane:** examinarea tezei de către membrii comisiei de licență;
- **resurse materiale:** sală special amenajată, calculator, proiector, ecran, tablă interactivă, formulare de evaluare, formulare pentru întocmirea proceselor-verbale, instrucțiuni și regulamente.
- **resurse informaționale:** dosarul studentului, teza de licență, raportul antiplagiat.

Setul de documente puse la dispoziția Comisiei de licență, include:

- ordinul rectorului, care confirmă admiterea studenților la examen;
- planul de învățământ și, la necesitate, curriculum-urile unităților de curs/modulelor studiate;
- fișa de studii a studentului cu descrierea programului realizat, conform planului de învățământ, pe semestre, cu indicarea numărului de puncte credite acumulate și a notelor obținute la evaluări;
- avizul conducătorului tezei de licență (la susținerea tezei de licență).

Activitatea Comisiei de licență se consemnează în procese-verbale, care fixează cum a fost apreciat absolventul la susținerea probei de evaluare finală în vederea atribuirii titlului/calificării.

ASIGURAREA CALITĂȚII STANDARDULUI DE CALIFICARE

ETAPE	DESCRIPTORI/DOVEZI
Inițierea procesului de elaborare a standardului de calificare	<p><i>Ministerul Educației și Cercetării</i>, în cadrul Proiectului „Învățământul superior din Moldova” (Moldovan Hight Education), finanțat de Banca Mondială, au inițiat procesul de elaborare a standardului de calificare.</p> <p><i>Ministerul Educației și Cercetării</i>, prin ordinul nr. 1638 din 13.12.2021 Cu privire la constituirea Grupurilor de lucru pentru elaborarea standardelor de calificare, a dispus elaborarea standardelor de calificare pentru domeniul general de studiu 0412 Finanțe și bănci.</p> <p>Standardul de calificare a fost avizat de către Asociația Businessului European (EBA), Liga bancherilor din Moldova, Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare: (ABAR), Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova (ACAP), SA „Moldovahidromaș”, Universitatea de Stat din Moldova. Reprezentanții acestora au fost implicați în procesul de elaborare a standardului de calificare <i>Licențiat în Științe economice</i> la programul de studii Finanțe și bănci.</p>
Elaborarea standardului de calificare	<ul style="list-style-type: none">- Standardul de calificare a fost elaborat în baza Metodologiei de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare, aprobată prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 573/2022.

	<ul style="list-style-type: none"> - La baza elaborării standardului de calificare este standardul de competență pentru calificarea <i>Licențiat în Științe economice</i> la <i>programul de studii Finanțe și bănci</i>. - Standardul de competență este parte integrantă a Standardului de calificare și este prezentat în Anexă. <p>La elaborarea Standardului de calificare au participat cadre științifico-didactice de la facultatea Finanțe, ASEM; de la facultatea Științe Economice, USM, precum și specialiști din domeniul financiar-bancar. Standardul de calificare a fost coordonat cu reprezentanții de la Universitatea de Stat din Moldova, Asociația Businessului European (EBA), Liga bancherilor din Moldova, Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare: (ABAR), Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova (ACAP), SA „Moldovahidromaș”.</p>
Validarea	Standardul de calificare a fost validat de către Comisia de validare, aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 100/2022, constituită din reprezentanții Ministerului Finanțelor, Universității de Stat din Moldova și Camerei de Comerț Americană din Moldova.
Implementarea	<p>Revizuirea și adaptarea Planului de învățământ și Curricula disciplinelor pentru programul de studii superioare de licență <i>Finanțe și bănci</i>, conform cerințelor standardului de calificare.</p> <p>Organizarea și desfășurarea evaluării finale a absolvenților programului de studii superioare de licență în scopul acordării calificării <i>licențiat în Științe economice</i>, în temeiul rezultatelor învățării stipulate în standardul de calificare.</p>
Mecanisme de feedback și de îmbunătățire continuă a calității	<p>Chestionarea absolvenților și angajatorilor asigură platforma de dialog între parteneri pentru colectarea feedback-ului de la părțile interesate în vederea sporirii angajabilității absolvenților și creșterii calității furnizării serviciilor.</p> <p>Prestatorii de programe sunt obligați să asigure mecanisme de feedback în vederea îmbunătățirii continue a calității programului Finanțe și bănci.</p>
Asigurarea transparenței	Standardul de calificare va fi publicat pe pagina web oficială a <i>Ministerului Educației și Cercetării</i> și înscris în Registrul național al calificărilor.

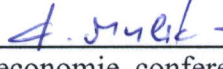
STANDARD DE COMPETENȚĂ
nivel 6 CNC

Domeniul de formare profesională

0412 FINANȚE ȘI BĂNCI
Programul de studii
0412.1 Finanțe și Bănci

**Comisia de
validare a
standardului de
competență**

_____**PAȘINSCHI Iuri**, șef Direcție
management instituțional, Ministerul Finanțelor;

_____**MULIC Andrei**, doctor în
economie, conferențiar universitar, șef Departament Finanțe
și Bănci, Universitatea de Stat din Moldova;

_____**MALAIRĂU Mila**, Director
Executiv al Camerei de Comerț Americane din Moldova.

„25” octombrie 2022

Standardul de competență profesională se aplică la elaborarea fișelor de post, evaluarea competențelor și performanțelor angajaților, dezvoltarea standardelor de calificare și la proiectarea programelor de studii pentru domeniul de formare profesională **0412 Finanțe și Bănci**, programul de studii **0412.1 Finanțe și Bănci**.

1. INFORMAȚII GENERALE

1.1. Informații privind elaborarea și aprobarea standardului de competență	
Standardul de competență profesională a fost elaborat de Grupul de lucru, aprobat prin OMEC nr. 1638 din 13.12. 2021	<p>COBZARI Ludmila, decană, dr. habilitat în economie, profesoară universitară, departamentul Finanțe și Asigurări, facultatea Finanțe, Academia de Studii Economice din Moldova</p> <p>BOTNARI Nadejda, șefă departament, dr. în economie, conferențiară universitară, departamentul Finanțe și Asigurări, facultatea Finanțe, Academia de Studii Economice din Moldova</p> <p>GHERJAVCA Svetlana, dr. în economie, lectoră universitară, departamentul Finanțe și bănci, facultatea Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova</p> <p>PUI Elena, secretară generală, Consiliul Național al Pieței Financiare</p> <p>NOROC Dorel, șef direcție, Direcția Politici fiscale și vamale, Ministerul Finanțelor</p>
Perioada elaborării	3.01.2022 -18.07. 2022
Standardul de competență a fost consultat cu:	<p>BRAGA Oleg, director financiar, S.A. „Moldovahidromaș”</p> <p>CABA Anton, președinte, Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare: (ABAR)</p> <p>RUFA Mariana, directoare executivă, Asociația Businessului European (EBA)</p> <p>URSU Dumitru, președinte, Liga bancherilor din Moldova</p> <p>ZLATINA Natalia, directoare executivă, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova (ACAP)</p> <p>HĂMURARU Maria, decană, dr. în economie, conferențiară universitară, Universitatea de Stat din Moldova</p>
Standardul de competență validat și aprobat de Comisia de validare, aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor Nr.100/2022	Procesul verbal de evaluare, validare a Standardului de competență a domeniului 0412 Finanțe și bănci, programul de studii 0412.1 Finanțe și bănci, nivel 6 CNC nr. 1 din 25.10.2022

1.2. INFORMAȚII PRIVIND CORELAREA CU CLASIFICATOARELE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

1.2.1. CARACTERISTICILE OCUPAȚIONALE CONFORM

Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova CORM (006-2021) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129584&lang=ro#	Clasificarea europeană a aptitudinilor /competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO 08) https://esco.ec.europa.eu/ro/classification/occupation_main#overlayspin	Clasificarea internațională Standard al Ocupațiilor (ISCO 08) https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/document/publication/wcms_172572.pdf
241 Specialiști/specialiste în domeniul finanțelor 2412 Specialiști/specialiste și consultanți/consultante din domeniul financiar și al investițiilor 263 Specialiști/specialiste din domeniul social și religios 2631 Economisți/economiste 331 Specialiști financiari/specialiste financiare, și asimilați/asimilate 3311 Agenți/agente și brokeri din domeniul financiar și bancar 3315 Evaluatori/evaluatoare de asigurări 335 Specialiști/specialiste cu funcții publice de reglementare și asimilați/asimilate 3352 Inspectori/inspectoare de stat de taxe și impozite 3353 Inspectori/inspectoare de asigurări sociale	241 Finance Professionals/Specialiști în domeniul finanțelor 2412 Financial and Investment Advisers/Specialiști consultanți în domeniul financiar și al investițiilor 263 Social and Religious Professionals/Specialiști în domeniul social și religios 2631 Economists/Economisți 331 Financial and Mathematical Associate Professionals/Specialiști financiari și matematicieni, asimilați 3311 Securities and finance dealers and brokers/Agenți și brokeri în domeniul financiar și bancar 3315 Valuers and Loss Assessors/Evaluatori asigurări 335 Government Regulatory Associate Professionals/Specialiști guvernamentali cu funcții de reglementare și asimilați 3352 Government Tax and Excise Officials/Inspectori fiscali 3353 Government social benefits officials/ Inspectori de asigurări sociale	2. PROFESSIONALS 24. Business and Administration Professionals 26. Legal, Social and Cultural Professionals 3. TECHNICIANS AND ASSOCIATE PROFESSIONALS 33. Business and Administration Associate Professionals

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

1.2.2. CARACTERISTICILE OCUPAȚIONALE CONFORM CLASIFICATORULUI ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

Clasificatorul activităților economice Republica Moldova CAEM (Rev.2) http://www.justice.gov.md/file/Centrul%20de%20armonizare%20a%20legislatiei/Baza%20de%20date/Materiale%202009/Acte/P%20CAEM,%20Rev.%202/Proiectul%20CAEM%20Rev.%202.PDF	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community NACE Rev. 2 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-ra-07-015	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities ISIC Rev 4 https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesm/seriesm_4rev4e.pdf https://ilostat.ilo.org/resources/concepts-and-definitions/classification-economic-activities/
64.11 Activități ale băncii Naționale (centrale) 64.19 Alte activități de intermediari monetare 64.30 Fonduri mutuale și alte entități financiare similare 64.91 Leasing financiar 64.92 Alte activități de creditare 64.99 Alte intermediari financiare n.c.a. 65.11 Activități de asigurări de viață 65.12 Alte activități de asigurări (exceptând asigurările de viață) 65.20 Activități de reasigurare 65.30 Activități ale fondurilor de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale 66.12 Activități de intermediere (brokeraj) a tranzacțiilor financiare 66.19 Activități auxiliare intermediarilor financiare, exclusiv activități de asigurări și fonduri de pensii 66.21 Activități de evaluare a riscului de asigurare și a pagubelor	64.11 Central banking 64.19 Other monetary intermediation 64.30 Trusts, funds and similar financial entities and humanities 64.91 Financial leasing 64.92 Other credit granting 64.99 Other financial service activities, except insurance and pension funding n.e.c 65.11 Life insurance 65.12 Non-life insurance 65.20 Reinsurance 65.30 Pension funding 66.12 Security and commodity contracts brokerage 66.19 Other activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding 66.21 Risk and damage evaluation	6411 Central banking 6419 Other monetary intermediation 6430 Trusts, funds and similar financial entities and humanities 6491 Financial leasing 6492 Other credit granting 6499 Other financial service activities, except insurance and pension funding n.e.c 6511 Life insurance 6512 Non-life insurance 6520 Reinsurance 6530 Pension funding 6612 Security and commodity contracts brokerage 6619 Other activities auxiliary to financial services, except insurance and pension funding 6621 Risk and damage evaluation

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

1.2.3. CORELAREA CALIFICĂRII CONFORM CLASIFICATOARELOR EDUCAȚIONALE

Nomenclatorul domeniilor de formare profesională https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121862&lang=ro	Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED -2011) https://mecc.gov.md/ro/content/clasificarea-internationala-standard-educatiei-isced-2011-0	Clasificarea domeniilor educației și formării profesionale (ISCED-F-2013) http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf
Domeniului fundamental al științei, culturii și tehnicii 04. Business, administrare și drept Domeniul general de studii 041. Științe economice Domeniul de formare profesională: 0412. Finanțe și bănci Program de studii: 0412.1 Finanțe și bănci	Învățământ superior de licență, ciclul I, nivelul 6 ISCED	04 Business, administration and law 041 Business and administration 0412 Finance, banking and insurance

Standard de calificare: *Licențiat în Științe economice*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0412.1. *Finanțe și bănci*

Domeniul de formare profesională: 0412 *Finanțe și bănci*

Aprobat prin ordinal Ministerului Educației și Cercetării nr. 151 din 17.02.2023

Nivel de competență/abilitate, conform ISCO-08	4
Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova	Nivel 6 CNC
Referire la Cadrul European al Calificărilor (EQF)	Echivalent nivel 6 EQF
Ocupații tipice (CORM)	Ocupații tipice (ESCO)
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129584&lang=ro#	https://esco.ec.europa.eu/ro/classification/occupation?uri=http://data.europa.eu/esco/isco/C2146#:~:text=Narrower%20occupations
241212 Consultant financiar-bancar/consultantă financiară-bancară 241213 Consultant fiscal/consultantă fiscală 241214 Consultant/consultantă în domeniul financiar și al investițiilor 241215 Consultant/consultantă plasamente valori mobiliare 241216 Consultant/consultantă sector nebancar 241219 Evaluator/evaluatoare în domeniul financiar și al investițiilor 241227 Inspector/inspectoare în domeniul financiar și al investițiilor 241234 Specialist/specialistă în asigurări 241237 Specialist/specialistă în domeniul bancar/nebancar 241241 Specialist/specialistă în piața de capital 243111 Specialist/specialistă în prețuri 263107 Economist/economistă 331103 Agent/agentă în domeniul financiar și bancar 331107 Broker în domeniul financiar și bancar 331501 Evaluator imobiliar/evaluatoare imobiliară 331503 Evaluator/evaluatoare în asigurări 335203 Specialist/specialistă în problemele perceperii fiscale 335302 Inspector/inspectoare în domeniul asigurărilor sociale	2412.1 Evaluator de afaceri 2412.2 Ofițer bancar persoane juridice 2412.4 Planificator financiar 2412.8 Ofițer administrare portofoliu individual 2412.11 Investitor capital de risc 2431.14 Specialist prețuri/specialistă prețuri 2631.2 Economist/economistă 3311.2 Intermediar servicii financiare 3311.3 Agent instrumente financiare 3315.4 Inspectori antifraudă în asigurări 3315.5 Evaluator de daune 3315.7 Evaluator imobiliar 3315.8 Analist imobiliar 3352.1 Ofițer control fiscal 3352.2 Inspector taxe și impozite/inspectoare impozite și taxe 3353.1 Inspector asigurări sociale
Tendențe și preocupări de viitor în domeniul de formare profesională. https://sk.skolkovo.ru/storage/file_storage/4b954252-7c3d-4975-94e3-910612e77464/SKOLKOVO_SEDeC_Atlas_2.0.pdf https://www.ecec.net/fileadmin/pdf/ECEC-Code-of-Conduct.pdf https://www.goskills.com/Soft-Skills/Resources/Best-skills-to-learn-for-the-future https://www.gartner.com/smarterwithgartner/fill-finance-skill-gaps https://mecc.gov.md/sites/default/files/concept_strategie_program_de_implementare_educatia_2030.pdf	Tehnologiile moderne modifică rapid procesele financiare și, prin urmare, tendința generală în economia modernă este introducerea sistemelor automatizate inteligente. Este important de inițiat transformări în domeniul educației prin acumularea de cunoștințe noi precum: <ul style="list-style-type: none"> – aplicarea tehnologiilor și automatizării (automatizarea robotică, inteligența artificială); – gestionarea proceselor de afaceri; – alfabetizarea informațională; – analiza avansată; – gândirea critică; – comunicarea eficientă (verbală și scrisă); – inteligența emoțională (abilități interpersonale). Tendențele și preocupările de viitor necesită

		formarea continuă în aplicarea metodelor moderne de cercetare, inovare și experimentare în domeniul financiar-bancar. În acest context va fi asigurat un nivel maxim de conexiune și interconexiune cu piața muncii și societatea.
1.3. ALTE INFORMAȚII RELEVANTE		
Titlul calificării profesionale în limba străină:		
<i>Română</i>	<i>Engleză</i>	<i>Rusă/franceza/germana</i>
Licențiat în Științe economice, Domeniul de formare profesională Finanțe și bănci	Bachelor's degree in Economics , Professional Training Field Finance and Banking	Лицензиат в области экономики, Область обучения Финансы и банки/ Licence d'économie, Domaine de formation Finances et banques/ Bachelor Wirtschaftswissenschaften, Ausbildungsbereich Finanzen und Bankwesen
Anexe la standardul de competență		
Anexa 1		Skills for a greener future: A global view based on 32 country studies International Labour Office – Geneva: ILO, 2019 https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_732214.pdf
Anexa 2		Skills for SMEs. Cybersecurity, Internet of Things and Big Data for Small and Medium-Sized Enterprises https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/82aa7f66-67fd-11ea-b735-01aa75ed71a1/language-en Translations of DigComp 2.0 in the European Skills, Competences and Occupations classification (ESCO) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/88872788-b48d-11ec-9d96-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-256771334
Anexa 3		Competențe lingvistice (limbi de circulație internațională: la finalizarea ciclului liceal standardul prevede atingerea nivelului, cel puțin B2) https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4
Anexa 4		EntreComp: Cadrul de competențe antreprenoriale/ EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework https://eige.europa.eu/resources/lfna27939enn.pdf
Anexa 5		GreenComp The European Sustainability

	Competence Framework https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en
Anexa 6	Cadrul de competențe în economia verde/economia circulară https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/dotcom/client_service/sustainability/pdfs/towards_the_circular_economy.ashx
Anexa 7	Ethics for the Investment Management Profession https://www.cfainstitute.org/en/ethics-standards/ethics
Anexa 8	Code of Ethics and Standards of Professional Conduct https://www.cfainstitute.org/en/ethics-standards/ethics/code-of-ethics-standards-of-conduct-guidance

2. DESCRIEREA OCUPAȚIONALĂ A CALIFICĂRII

2.1 Descrierea activității de muncă

Activitatea profesională a specialiștilor din domeniul financiar-bancar se bazează pe competențele profesionale în activitatea bancară, asigurări, investiții, fiscalitate, finanțe publice, finanțe corporative, piețe de capital, finanțe personale etc. axate pe: modul în care entitățile își procură și gestionează capitalurile; modul de utilizare și aplicare a instrumentelor financiare, modul de fundamentare și aplicare a deciziilor financiare în sectorul public și privat; modul de realizare a managementului finanțelor publice și elaborarea politicilor publice eficiente în domeniul financiar-bancar, instituțiile care monitorizează și reglementează fluxurile financiare la nivel micro - și macroeconomic.

Profesioniștii pe piața financiară bancară și non-bancară efectuează activități de tranzacționare a valorilor mobiliare, schimb valutar, realizează controale fiscale.

Activitățile specialiștilor din domeniul financiar-bancar includ:

- obținerea, întocmirea și prelucrarea datelor contabile, statistice, financiare etc. și efectuarea de tranzacții în numerar în domeniul afacerilor;
- organizarea de operațiuni financiare (monetare);
- furnizarea de servicii de afaceri, cum ar fi: servicii de vămuire, cumpărare și vânzare de bunuri imobiliare sau de mărfuri cu ridicata;
- vânzarea și cumpărarea de instrumente financiare;
- punerea în practică a cunoștințelor privind contabilitatea financiară și a problemelor de tranzacții;
- aplicarea formulelor matematice și a tehnicilor statistice în calculele financiare;
- analiza cantitativă a informațiilor care afectează programele de investiții;
- realizarea sarcinilor analitice, conceptuale și practice pentru a furniza servicii în domeniul financiar-bancar.

2.2 Arii de competență (etape, faze a prestării serviciului/producerii)

Arii de competență	Descriptori
1. Analiza, sinteza și evaluarea activității în domeniul financiar-bancar	1.1. Explică mecanismele de funcționare ale sistemului economic și financiar. 1.2. Aplică principiile, normele și valorile fundamentale ale sistemului economic și financiar.

2. Gestiunea resurselor (informaționale, materiale, financiare)	2.1. Respectă standardele, principiile morale, etice, organizaționale/profesionale naționale și internaționale în procesul de gestiune a resurselor. 2.2. Aplică eficient tehnici, metode și tehnologii de gestiune a resurselor specifice domeniului financiar-bancar.
3. Gestiunea activității economico – financiare	3.1. Aplică metode și tehnici de gestiune a activității economico-financiare. 3.2. Prelucreează și analizează informația, aplicând indicatorii de evaluare a activității.
4. Planificarea activității financiare	4.1. Aplică metode cantitative și instrumente TIC în planificarea activității financiare. 4.2. Elaborează prognoze, identifică probleme și formulează concluzii.

2.3 Sectoare de activitate

Profioniștii în domeniul financiar-bancar se regăsesc în toate sectoarele de activitate, în diverse instituții atât private, cât și publice.

<https://statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=385&>

2.4 Mediul de lucru și specificul activității și riscurile profesionale

Reieșind din multitudinea funcțiilor exercitate de specialiștii în domeniul financiar-bancar, mediul de lucru este diferit, atât la birou, cât și în teritoriu, fiind frecvente interacțiunile interpersonale. De regulă, activitatea profesională se desfășoară după un orar stabilit.

Orice activitate implică riscuri profesionale, pentru care se stabilesc măsurile de prevenire și protecție în vederea asigurării unui nivel optim de securitate profesională și de minimizare a riscurilor, care pot fi:

Factori de risc proprii sarcinii de muncă

- solicitare fizică (efort static - lucrul timp îndelungat la calculator, imposibilitatea reglării planurilor de lucru, suprasolicitare vizuală etc)

Factori de risc proprii executantului

- acțiuni greșite (utilizarea echipamentelor electrice și electronice cu defecțiuni) sau omisiuni (nerespectarea instrucțiunilor de securitate a muncii)

<http://www.cariera.anofm.md/profesii-5-21>

2.5. Instrumente de lucru, echipamente, utilaje și materiale, soft-uri

Software și hardware specifice domeniului financiar-bancar, echipamente de prezentare și comunicare și rechize de birou.

2.6 Calități personale necesare pentru muncă: abilități, caracteristici și cerințe specifice (după caz).

Calitățile personale și abilitățile pentru muncă necesare domeniului financiar-bancar presupun: precizie, ambiție, disciplină, sociabilitate, integritate, diligență, rezistență la stres, învățare rapidă, gândire matematică, abilitate de negociere, deschidere spre schimbare și cooperare, capacitate de lucru în echipă, abilități de comunicare, orală și scrisă în limba română și cunoaștere avansată, cel puțin, a unei limbi de circulație internațională, utilizare avansată a pachetului MS Office, internet.

2.7 Formare profesională inițială și continuă

Absolventul de nivelul 6 CNC a obținut studii superioare de licență (ciclul I) și are competențele necesare pentru încadrare în câmpul muncii

Formarea profesională continuă:

- programe de perfecționare/specializare, cu durata 150-900 ore/5-30 credite de studii;
- programe de recalificare profesională conexe specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durata de 1800-3600 ore/60-120 de credite de studii.

2.8 Cele mai răspândite denumiri ale ocupației profesionale

Rom.

Eng.

Ru.

<p>Specialiști/specialiste și consultanți/consultante din domeniul financiar și al investițiilor</p> <p>Economiști/economiste</p> <p>Agenți/agente și brokeri din domeniul financiar și bancar</p> <p>Evaluatori/evaluatoare de asigurări</p> <p>Inspectori/inspectoare de stat de taxe și impozite</p> <p>Inspectori/inspectoare de asigurări sociale.</p>	<p>- Financial and Investment Advisers</p> <p>- Economists</p> <p>- Securities and Finance Dealers and Brokers</p> <p>- Valuers and Loss Assessors</p> <p>- Government Tax and Excise Officials</p> <p>- Government Social Benefits Officials</p>	<p>- Специалисты и консультанты в области финансов и инвестиций</p> <p>- Экономисты</p> <p>- Финансовые и банковские агенты и брокеры</p> <p>- Страховые оценщики</p> <p>- Налоговые инспекторы</p> <p>- Инспекторы социального страхования</p>
---	---	---

2.9. Reglementări de exercitare a profesiei (naționale/internaționale)

Legislația națională sectorială (reglementări ale profesiei)

Acte normative:

1. Codul civil al Republicii Moldova: nr. 1107/ 2002.
2. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi: nr. 845-XII/1992.
3. Legea cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali: nr. 220-XVI/2007.
4. Legea cu privire la reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, nr. 160/ 2011.
5. Legea privind societățile pe acțiuni: nr. 1134/1997.
6. Legea insolvenței: nr. 149/2012.
7. Legea cu privire la lichidarea băncilor: nr. 550/1995.
8. Codul Vamal al Republicii Moldova: nr. 1149/2000.
9. Codul Vamal al Republicii Moldova: nr. 95/2021.
10. Codul fiscal al Republicii Moldova: nr. 1163/1997.
11. Legea cu privire la comerțul interior: nr. 231/2010.
12. Legea cu privire la asigurări: nr. 407/2006.
13. Legea privind activitatea de asigurare sau de reasigurare: nr. 92/2022.
14. Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii: nr. 179/2016.
15. Legea privind activitatea băncilor: nr. 202/2017.
16. Legea cu privire la Serviciul Vamal: nr. 302/2017.
17. Legea contabilității și raportării financiare: nr. 287/2017.
18. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale: nr. 181/2014.
19. Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală: nr. 1593-XV/2002.
20. Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare: nr. 192/1998.
21. Legea privind piața de capital: nr. 171/2012.
22. Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancaară: nr. 1/2018.
23. Legea asociațiilor de economii și împrumut: nr. 139/2007.
24. Legea privind societățile cu răspundere limitată: nr. 135/2007.
25. Legea privind gospodăriile țărănești (de fermier): nr. 1353/2000.
26. Legea privind cooperativele de întreprinzător: nr. 73/2001.
27. Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală: nr. 246/2017.
28. Legea privind cooperativele de producție: nr. 1007/2002.
29. Legea reglementării de stat a activității comerciale externe: nr. 1031/2000.
30. Legea privind sistemul public de asigurări sociale: nr. 489/1999.
31. Hotărârea cu privire la aprobarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii: nr. 592/2019.
32. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de

Codul Vamal al Republicii Moldova: nr. 1140/2005.

33. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor: nr. 322/2018.

Reglementări tehnice:

1. Decizia privind aprobarea Regulamentului cu privire la certificarea auditorilor: nr. 16/2019.
2. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea, confirmarea și dezvoltarea calificării profesionale în domeniul auditului intern în sectorul public: nr. 556/2019.
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulament-cadru de activitate a serviciilor financiare: nr. 43/2015.

2.10. Norme și reglementări specifice

1. Legea cu privire la securitatea și sănătatea muncii: nr. 186/2008.
2. Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe: nr. 139/2010.
3. Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public: nr. 158/2008.
4. Hotărârea privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei: nr. 998/2003.

Cod de etică/deontologic

1. <https://static1.squarespace.com/static/5a1c11b429f187706a88924d/t/60c1edc8c62bc32daf6d96f2/1623322056808/02+GBESTB+Ethics+Education+Standard+%28FINAL+-review+date+25.5.21%29.pdf>
2. <https://www.ecec.net/fileadmin/pdf/ECEC-Code-of-Conduct.pdf>

3. CERINȚE DE COMPETENȚE

3.1. COMPETENȚE TRANSVERSALE (CT)

Aria de competență (etape, faze ale prestării serviciului)	Competența	Descriptori
1. Analiza, sinteza și evaluarea activității în domeniul financiar- bancar	CT₁ . Dezvoltarea personală și profesională	1.1. Dezvoltă competențe profesionale prin accesarea, procesarea și asimilarea de noi cunoștințe, utilizând diverse surse și forme de învățare. 1.2. Stabilește obiective, identifică oportunități și planifică propriul progres în carieră.
	CT₂ . Comunicarea și colaborarea în echipă	2.1. Utilizează eficient tehnici, metode și tehnologii de comunicare specifice activității. 2.2. Comunică clar și structurat într-o varietate de medii, inclusiv digitale. 2.3. Dezvoltă relații interpersonale. 2.4. Promovează un mediu de activitate productiv și o gândire pozitivă pentru lucrul în echipă. 2.5. Asigură și apreciază schimbul de idei și experiențe și își asumă responsabilitatea pentru rezultatul comun.
2. Gestiunea resurselor (informaționale, materiale, financiare)	CT₃ . Deținerea competențelor digitale	3.1. Procesează baze de date și informații digitale și interpretează rezultatele. 3.2. Comunică și colaborează eficient în medii digitale. 3.3. Respectă normele etice de utilizare a TIC și de securitate informațională.
3. Gestiunea activității economico – financiare	CT₄ . Managementul timpului și autodisciplină	4.1. Utilizează eficient tehnicile de management a timpului în realizarea activităților. 4.2. Stabilește prioritatea acțiunilor în activitatea realizată.
4. Planificarea activității financiare	CT₅ . Promovarea principiilor de economie verde/economie circulară /sustenabilitate	5.1. Manifestă spirit și comportament în vederea realizării dezvoltării durabile. 5.2. Conceptualizează producerea/produsele, serviciile conform principiilor economiei circulare. 5.3. Utilizează/valorifică materiale, produse, servicii, sisteme bazate pe tehnologii durabile prietenoase mediului.
	CT₆ . Îndeplinirea sarcinilor stabilite în mod autonom și responsabil	6.1. Execută în mod independent, responsabil și eficient sarcinile profesionale și activitățile de cercetare. 6.2. Posedă tehnici de autocontrol și aplică autocritica. 6.3. Își asumă responsabilitatea și riscurile pentru acțiunile și deciziile luate în condiții de complexitate sporită și orientare spre generarea performanțelor/ valorilor.
	CT₇ . Adaptarea, flexibilitatea și reziliența la schimbările mediului economic	7.1. Adaptează strategiile/ planurile la schimbările mediului de activitate. 7.2. Susține schimbările prin atitudine, inițiative, metode și tehnologii noi de activitate. 7.3. Manifestă rezistență și adaptare în condiții de criză și incertitudine, în situații complexe, de schimbare și capacitate de restabilire.

	CT₈. Evaluarea activităților și adoptarea deciziilor	8.1. Identifică problemele, căile și mijloacele de soluționare a acestora. 8.2. Soluționează probleme și ia decizii prin aplicarea gândirii critice.
--	--	---

3.2. COMPETENȚE GENERALE (transsectoriale și sectoriale)

Aria de competență (etape, faze ale prestării serviciului)	Competența	Descriptori
1. Analiza, sinteza și evaluarea activității în domeniul financiar-bancar	CG₁. Utilizarea conceptelor fundamentale de teorie economică în domeniul financiar-bancar	1.1. Aplică conceptele economice fundamentale necesare desfășurării activității profesionale în situații economice concrete. 1.2. Explică cauzele fenomenelor, proceselor și problemelor economice, specifice domeniului de activitate.
2. Gestiunea resurselor (informaționale, materiale, financiare)	CG₂. Aplicarea principiilor, teoriilor, metodelor și instrumentelor necesare pentru analiza și desfășurarea activităților economice	2.1. Aplică principiile, normele și valorile fundamentale ale științei economice în desfășurarea activității profesionale. 2.2. Utilizează metode, tehnici și instrumente de analiză a fenomenelor și proceselor economice 2.3. Aplică indicatori economici în vederea descrierii și explicării fenomenelor
3. Gestiunea activității economico – financiare	CG₃. Colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor	3.1. Aplică metode, tehnici și procedee de colectare, prelucrare și interpretare a datelor; 3.2. Aplică indicatori economici în vederea fundamentării politicilor și strategiilor în domeniul financiar-bancar.
4. Planificarea activității financiare	CG₄. Utilizarea software și a sistemelor de calcul și operare a datelor specifice domeniului de activitate financiar-bancar	4.1. Identifică și utilizează softuri și metode de calcul pentru analiza datelor; 4.2. Aplică modele econometrice pentru analiza fenomenelor și proceselor economice; 4.3. Efectuează calcule și utilizează instrumente matematice pentru evaluarea problemelor economice și identificarea celor mai potrivite soluții.

3.3. COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)

Aria de competență (etape, faze ale prestării serviciului)	Competența	Indicatori/Descriptori
1. Analiza, sinteza și evaluarea activității în domeniul financiar-bancar	CP₁ . Aplicarea cadrului normativ din domeniul financiar-bancar și domeniile conexe	1.1. Aplică cadrul legal specific domeniului financiar-bancar. 1.2. Aplică strategiile și politicile naționale și internaționale din domeniul financiar-bancar.
	CP₂ . Evaluarea și interpretarea rezultatelor în domeniul financiar-bancar	2.1. Identifică metodele de diagnostic a situației financiare. 2.2. Selectează și aplică metodele cantitative și calitative de analiză a datelor cu utilizarea TIC. 2.3. Evaluează rezultatele activității.
2. Gestiunea resurselor (informaționale, materiale, financiare)	CP₃ . Identificarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor în domeniul financiar-bancar	3.1. Evaluează și identifică resursele informaționale, materiale, financiare. 3.2. Selectează metode și politici de gestiune a resurselor informaționale, materiale, financiare.
	CP₄ . Aplicarea metodelor și politicilor de gestiune a resurselor	4.1. Utilizează instrumente și strategii de gestiune a resurselor. 4.2. Formulează concluzii și soluții de gestiune optimă a resurselor disponibile.
3. Gestiunea activității economico-financiare	CP₅ . Determinarea indicatorilor de evaluare a situației economico-financiare	5.1. Stabilește indicatorii economico-financiare. 5.2. Estimează indicatorii economico-financiare și determină rezultatele.
	CP₆ . Validarea rezultatelor și luarea deciziilor	6.1. Analizează și interpretează rezultatele. 6.2. Formulează concluzii și fundamentează decizii de îmbunătățire a situației financiare.
4. Planificarea activității financiare	CP₇ . Utilizarea rezultatelor diagnosticului financiar	7.1. Planifică resursele. 7.2. Proiectează indicatorii financiare. 7.3. Elaborează planul de investiții.